

Kdo byl gen. Šejna?

Dnes už všichni vědí, a my jsme si to uvědomovali již tehdy, že celý průběh obrodného procesu, nebo jak se dnes říká reformního hnutí uvnitř KSČ, nebyla žádná procházka růžovým sadem. Objevovali se nejen kritické názory opozičníků, nebo dogmatiků, jak se tehdy označovali. Na tento proces působily mocné zahraniční tlaky. Takové záporné ohlasy byly očekávatelné. Vyskytly se však dvě neočekávané události o značné razanci, které jako dvě bomby udeřily po nové polednové politice. Zatím, co jedna, a byla to ta druhá, kterou odpálil Vaculík, byla vlastně podpůrnou dělostřeleckou přípravou k uhájení nastoupené cesty, a paradoxem je, že se stala pro opačnou stranu výzvou ke kontrarevoluci, tak ta první měla ryze destrukční charakter, jako když vybuchne mina v minovém poli. Tak bych charakterizoval vlastizradu špičkového generála Jana Šejny, která znamenala ve svém důsledku přímé ohrožení bezpečnosti a byla iniciátorem exploze dalších min, v podobě sebevražd náměstka MNO gen. Janka a náčelníka odboru vyšetřování VB pplk. Čepického. I tyto sebevraždy souvisely s případem Šejny. S gen. Jankem se Šejna zabýval vojenským zásahem na obranu prezidenta Novotného, sebevražda pplk. Čepického souvisela s odhalením trestné činnosti Šejny a jeho pokusu o ovlivnění vyšetřování. Proto se pokusím ve stručnosti pana gen. Jana Šejnu představit a zodpovědět otázku ze záhlaví “Kdo byl gen. Šejna“

Narodil se 12. 5. 1927 v malé vesničce o 27 číslech, v Libotíně na Šumavě. Vyrůstal v malorolnické rodině. V době Protektorátu, už jako mladý student gymnázia, prokázal svůj talent, jak využít nastalé situace v osobní prospěch. Ve 4. ročníku byl vyloučen a na 4 týdny odsouzen za to, že od místního obchodníka požadoval 100 korun jako odpustek, že ho neudá za prodej rohlíků bez potravinových lístků. Při tom se prokazoval vlastnoručně zhotoveným průkazem. Tento podvodný skutek a potrestání, které za něj následovalo, včetně vyloučení z gymnázia, později vydával za perzekuci Gestapa. V 19-ti letech vstoupil do KSČ. Nejprve se stal předsedou ČSM, později členem výboru KSČ. Začal studovat marxismu a rozvíjel aktivitu mezi zemědělci. V roce 1948 byl vyslán do krajské politické školy na několikátýdenní politické školení. Nato se oženil. Vzal si vdovu se dvěma dětmi po sovětském kapitánovi, který padl u Stalingradu, Viktorii Zemákovou, která byla o 6 let starší. Z toho měl mindráky, proto ji v životopise vždy omlazoval. I tento krok měl posílit jeho osobní ambice.

Jeho hvězdná kariéra započala v den, kdy poprvé navlékl uniformu. V roce 1950 narukoval ve 23 letech k 11. ženijnímu pluku v Plzni. Po krátkém základním výcviku v roce 1951 byl odeslán do tříměsíční školy politických pracovníků. Po jejím absolvování byl aktivován a při tom povýšen na poručíka. Důstojníkem se stal jako spolehlivý dělnický kádr v rámci očisty armády po Vítězném únoru.

A stává se politickým pracovníkem 63. Ženijního pluku v Terezíně, a po půl roce PZV ženijní brigády.

V roce 1954 (po smrti Stalina a Gottwalda) byl Antonínem Novotným navržen do funkce kandidáta člena ÚV KSČ a krátce na to i na poslance NS pro oblast zemědělství. V této funkci setrval až do svého útěku. Mezitím postupoval ve funkcích a v září 1954 byl povýšen do funkce politického zástupce velitele ženijního vojska. (PZV- až do roku. 1956).

Po XX. sjezdu KSSS se zvedla vlna kritiky i u nás. V této situaci uplatnil své schopnosti i Šejna, který vystupoval s ostrou kritikou na MNO gen. Čepičky a jeho náměstků, čímž si vysloužil pozornost a vděčnost A. Novotného, který ho navrhl (za kritiku gen. Čepičky) do funkce náčelníka sekretariátu nového ministra B. Lomského, s úkolem politicky ho hlídat a usměrňovat.

Když v r. 1956 do této funkce nastupoval, jako 29 letý podplukovník, měl již za sebou dvouleté zkušenosti ze života v prostředí vyvolených, rovnějších a leccos pochopil a všem dal najevo, že přichází jako silná politická osobnost, z rozhodnutí nejvyšších stranických orgánů. A v krátké době si u všech získal, pro své neformální jednání a nešetření pochvalami a odměnami, značnou oblibu. Kromě gen. Rytíře. Ten si v roce 65 stěžuje u Novotného, že Šejna je bezcharakterní člověk a demagog, který si autoritu vynucuje pomocí intrik.

V roce 1957 je povýšen na plukovníka a na návrh Novotného zvolen do funkce Tajemníka Hlavního výboru KSČ na MNO. V této funkci plně rozvinul své schopnosti všeho druhu. Kolem jeho osoby bylo vytvořeno ovzduší nedotknutelnosti. Začíná se zajímat o kulturu, navazování známosti s lidmi od filmu, se spisovateli (pokoušel se o vlastní tvorbu-neúspěšně). V té době navazuje přátelství se synem Novotného pro posílení své pozice.

U J. Šejny se tato závrať z úspěchů projevila v touze po ještě významnějších funkcích. Rád by se stal vedoucím branně-bezpečnostního oddělení ÚV KSČ, v jehož čele byl M. Mamula, a mohl by tak bezprostředně řídit, prostřednictvím prezidenta Novotného, celou armádu. K tomu mu mělo pomoci přátelství se synem Novotného a také s představitelem Spojeného velení vojsk VS gen. Kuščevem.

Přitom již krátce po nástupu do funkce vedoucího tajemníka na HV na MNO si zjišťuje u MV materiály o mladém Novotném, o jeho machinacích s vozidly na MZO. Ve snaze ještě více si ho zavázat, sjednal si s ním schůzku, aby mu oznámil, že obdržel materiály k jeho případu, ale že je nehodlá proti němu použít. Za to obdržel od něho příslib, že se stane vedoucím 8. oddělení ÚVKKSČ.

Navzdory všem veřejným informacím o jeho osobním životě (milostné aféry, mejdany) má stále plnou důvěru A. Novotného, který ho v r. 1967 přes výhrady ministra Lomského a gen Prchlíka (NHPS) i Mamuly (8. oddělení) prosadil jeho povýšení do hodnosti generála.

V té době probíhá ve VS diskuse o novém modelu řízení a velení armádám. A v tomto smyslu se čsl. armádní špičky s podporou gen. Prchlíka pokusily o nové pojetí vojenské doktríny a gen. Rytíř je obhajoval u NGŠ SA maršála Zacharova. Ten však celý projekt prohlásil za nepřijatelný, a tudíž že nadále bude platit to, co se osvědčilo za války. V této souvislosti gen. Kuščev přesvědčil Šejnu, aby zajistil, že se československá doktrína v ničem nebude odlišovat od sovětské. Šejna dokázal na svou stranu získat i M. Mamulu za pomoc při obstarávání koupě nového zahraničního auta, čímž si zajistil krytí zad ve sporu s gen. Prchlíkem v názoru na tzv. **Nový model řízení armády**. Touto angažovaností v hlavních vojensko-politických otázkách prokazuje, jak svůj život výhradně zasvětil své rodné straně. V jeho osobním životě však tento rys svého charakteru neosvědčoval.

Oddával se milostným avantýrám. Nejprve s podřízenou pracovníci Votrubovou, která musela opustit svou práci, protože se kvůli němu rozvedla. Na to se s ním rozešla jeho manželka. Ale Šejna si nevzal Votrubovou, ale zamiloval se do dvacetileté posluchačky FAMU Evženie Misilové. To vše přivádělo Šejnu do překerní finanční situace. Ženy na něm vymáhaly nemalé pravidelné měsíční částky a on se postupně dostával do dluhů. A na jejich splácení už nestačily ani jeho dva platy.

Při jednom přátelském posezení Šejny s funkcionáři JZD Úštěk došla řeč na nedostatkové a proto velmi vzácné semeno vojtěšky. Přítomný předseda JZD uvedl, že by byl schopen za metrák semena udělit odměnu až 300 korun za obstarání. To Šejnu zaujalo a přislíbil pomoc. A tak se rozběhl kolotoč nedovoleného podnikání Šejny a Moravce s travním jetelovým semenem Moravec objížděl JZD a zajišťoval objednávky a dodávky. (Výsledek 380 000,-290 tisíc si ponechal Šejna k zaplacení svých dluhů).

V době, kdy se řešila v ÚV nespokojenost s A. Novotným a jeho spor s A. Dubčekem, a schylovalo se k tomu, že bude zbaven funkce prvního tajemníka ÚV KSČ, rozhodl se gen. Šejna pro záchranu svého vrchního velitele, zatím co jeho kumpán pplk. Moravec se po vlastech českých zabýval kšefty s jetelovým semenem, Šejna mobilizoval HV MNO a

hlavní armádní špičky, gen. Janko, Rytíře, Mamulu na 8. oddělení a další. A připravoval mocenský ozbrojený zásah proti reformní opozici. Uvědomoval si, že pád Novotného by znamenal i konec jeho kariery a podnikání. To však nezůstalo utajeno před gen. Prchlíkem, který svolal poradou politických orgánů armády a informoval o vývoji mocenské krize, která bude zvládnutá bez použití sil. Přesto se gen. Šejnovi podařilo dosáhnout přijetí rezoluce ve prospěch A. Novotného, ale doručena do ÚV byla pozdě, kdy už proběhlo rozdělení funkcí. (proti hlasoval pouze gen. Dzúr, což mu umožnilo stát se MNO). Jeho snaha o záchranu A. Novotného a tím i jeho osoby, byla marná.

To už se ale rozbíhá šetření podivných aktivit s travním semenem, které se Šejna pokouší různými způsoby zastavit. Případ přebírá zásluhou gen. Prchlíka vojenská prokuratura a hrozilo odhalení celého případu a obvinění gen. Šejny v trestní věci. Kruh kolem něho se uzavíral a jak z něho vyjít?

Zbývala jediná možnost, útěk. Protože měl stále svůj služební pas i syna, zajistil si prodloužení výjezdní doložky a 23. února 1968 společně se synem a milenkou Evženií Musilovou a vojenskými materiály, uprchl přes Bratislavu, Maďarsko a Jugoslávii do Itálie, kde se přihlásil Američanům a s americkým doprovodem odletěli do New Yorku a odtud do Washingtonu s šéfem CIC. Šejna pochopil, že do USA nemůže utíkat jako pronásledovaný zloděj s prázdnýma rukama, proto si nechal zavčasu od leteckého fotografa pořídit tisíce mikrofilmových snímků tajných dokumentů mobilizačního, zpravodajského a stranického charakteru. Jen tak mohl být pro Pentagon užitečný. Co následovalo doma i v Americe, to je na další kapitulu.

A zde mi dovoluete trochu odbočit z popisného líčení a podělit se s vámi o své uvažování o míře nabourání Šejnou a podkopání základů vládního systému v době obrodného procesu i v období posrpnové normalizace. Tím, že se dal do služeb Ameriky s tisícero mikrosnímky materiální i duchovní formy o charakteru nejpřísnějšího státního tajemství, se Šejna stal unikátem svého druhu. A to v celém sovětském bloku, protože jako aktivní osoba v nejvyšších patrech stranické a bezpečnostní politiky, svým přínosem k porážce totalitních režimů v Evropě překonal všechny západní špióny a logicky se zařadil do **čela třetího odboje**, jak je dnes chápán.

Je skoro s podivem, že jej nové československé politické vedení let devadesátých za prokázanou službu Americe neodměnilo. Určitě jeho zrada měla pro Pentagon větší hodnotu, než bratří Mašínů. Nebyl ani rehabilitován, ani mu nebyla navrácena hodnost generála, či navržen na rezortní a státní vyznamenání. Ačkoliv prizmatem polistopadových generací, pravicového i levicového zaměření, se musí jevit jeho účinkování ve strukturách pentagonu CIC v úloze poradce a znalce sovětského vojensko-politického systému, jako hodna vysokého ocenění. Však nestalo se. Proč? Protože kauza Šejna neprošla u nás mediálním zpracováním. A co neprojde médií, jakoby se nestalo. Nabízí se srovnání s kauzou brů Mašínů. Jim byla ze strany medií věnována odpovídající pozornost a mohli být tudíž t navrzeni na státní vyznamenání, což Šejna být nemohl, ač nevraždil. V tomto případě zasáhl jiný fenomén. Členka rodu Mašínů dehonestujícím způsobem prohlásila, že za bratry nepřevzme od ČR žádné vyznamenání z rukou vládních představitelů.

Zpráva o útěku Šejny se objevila v tisku jako blesk z nebe, v důsledku toho vzniká velké napětí mezi společností a armádou. A rozpory uvnitř politického aparátu. Mezi politickými pracovníky a velitelským sborem armády. V důsledku stranického a služebního šetření a zkoumání, jakými tajnými dokumenty Šejna disponuje a ohrožuje bezpečnost státu, padají hlavy- z funkce ministra vnitra odvolán J. Kudrna, Generální prokurátor ČSSR J. Bartoška, a také MNO Lomský, NGŠ Ryrříř, gen. Vosáhlo, nám. MNO, náměstek MV Klíma a vedoucí 8. oddělení ÚV KSC Mamula a řada dalších. Cílem vyšetřování bylo paralyzovat důsledky spojené s emigrací Šejny, který byl mezi tím zbaven hodností a všech vyznamenání. Celý

případ velice nelibě neslo i Moskevské, protože se týkal mnoha vyzrazení i o SA. Šejna byl okamžitě prezidentem degradován a zbaven všech vyznamenání.

Jen pro zajímavost na vojína v záloze byl degradován ještě jeden generál a to gen. Prchlík, ale to už byl prezidentem Gustav Husák.

Záležitost Šejny spadá do období konce jednoho vládního systému a postupného vznikání nového-reformního systému. Zajímavou roli hráli i takoví vojenští funkcionáři, kteří byli postavení do funkcí po nástupu A. Dubčeka, prezidenta nevyjímaje. V období PJ se těšili vysoké oblibě společnosti, jako důslední představitelé obrodného procesu, což ve svém praktickém počínání nepotvrdili. Nadále udržovali i ve služebním styku důvěrné vztahy s vrcholnými představiteli SA a spojených vojsk VS. Tento důvěrný vztah se projevoval v chápání hodnocení situace sovětské strany, že u nás vývoj spěje ke kontrarevoluci a k likvidaci socialismu. K tomu se však nemohli přiznat. Ale svou dvojakost mohli tito pánové v uniformě ozbrojených plně projevit až v průběhu intervenční akce vojsk VS. Nutno zdůraznit, že kromě tzv. obojživelníků, čest armádě dělala velká většina velitelských a odborných kádrů, která však nemohla projít čistkou po nástupu G. Husáka do funkce prezidenta a 1. tajemníka ÚV KSČ.

Již v květnu 68 gen. Dzúr při oficiálním jednání slíbil marš. Grečkovi, že zajistí zrušení Vojenské politické akademie, jako centrum reformního hnutí v čs. armádě. Později v roce 70 přiznává, že echo armádní velení ještě před srpnem 68 vypracovalo dokument o možném využití armády proti kontrarevoluci, kterého bylo využito v zásadě až v srpnu 1969.

Ve svém rozhodování se mohl opírat o gen. Machače, gen. Šmoldase, plk. Stejskala a dalších. Tak např. po odvolání nám. MV plk. Klímy, se náměstkem stal plk. Viliam Šalgovič, plk. Klímovi vůbec nepřišlo přerušit styky s hlavním poradcem gen. Kotovem a ještě před 20. srpnem společně dojednávají přípravu **internacionální pomoci**, kde se mu dostalo rady připojit se k soudruhu Šalgovičovi, oficiálnímu spolupracovníkovi KGB) a být mu nápomocen znalostmi kádrů. A nejspíše ve 14.00 20. 8. hlavní pučista Šalgovič oznamuje svým podřízeným pplk. Riplovi a Molnárovi, že vojska VS vstupují na naše území. Rychle je svolána schůzka větší skupiny důstojníků SNB a také vyhlášena pohotovost pracovníků letiště Ruzyně s odkazem na důležitou večerní akci. Někdy kolem 18.00 pplk. Ripl vydává rozkaz **obsadit budovu MV na Letné a znemožnit činnost operačního štábu a min. Pavla**, než o půl noci dorazí vojska. Události nabíraly rychlost. Ve 23.20 pplk. Rypl vyhláší spuštění akce. A určuje jmenovitě skupinu zatýkačů (mjr. Pěnkava a kpt. Ladislav Hojka. Pracovníkům v Ruzyni nařizuje zákaz startů a přistání letadel-úkol splnit i za cenu použití zbraně.

Přesné pokyny dostali i členové pasové kontroly a vše se odehrává jako **z rozkazu prezidenta a se souhlasem ÚV KSČ**. Další režie se ujímá plk. Šalgovič až do vytvoření hlavního velitelského stanoviště gen. Pavlovského v budově GŠ.

Seznam podobných **obojživelníků** v rezortu MO i MV by byl značně širší i z toho lze usoudit, že reformní vedení státu muselo čelit nejen odporu vnějších **spojenců**, ale potýkat se i s podezřelými ve vlastních řadách. A toto podezření, jak se ukázalo, bylo vlastizrádnou, přitom neodsouzenou a nepotrestanou akcí. Zato potrestání se nevyhnuli všichni, kteří zůstali pevní ve svých postojích a bratrskou internacionální pomoc odmítli.

Děkuji za pozornost.